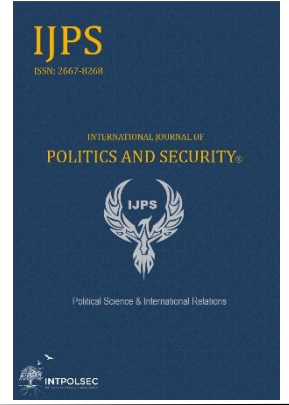

International Journal of Politics and Security (IJPS)

ISSN: 2667-8268

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijps>

Güney Çin Denizi Sorunlarının Bölgesel ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri

Author(s) / Yazar(lar) : Kamer KASIM

Source / Kaynak: International Journal of Politics and Security (IJPS) / Vol. 6 / No. 1 / May 2024, pp. 22-37.

DOI: 10.53451/ijps.1413751

Date of Arrival : 02.01.2024

Date of Acceptance : 20.03.2024

To cite this article:

Kasım, Kamer. “Güney Çin Denizi Sorunlarının Bölgesel ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri”. *International Journal of Politics and Security (IJPS)*, Vol. 6, No. 1, 2024, pp. 22-37. DOI: 10.53451/ijps.1413751

All intellectual property rights of this article belong to the International Journal of Politics and Security (IJPS). IJPS allows the use of articles and shares by providing proper attribution (BY) without permission in advance except for commercial use (NC). But prohibited the sharing of its adaptations (ND), and should be released under the same license (SA) by mention IJPS. The ideas stated in the article belong only to the author(s).

Güney Çin Denizi Sorunlarının Bölgesel ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri

Kamer KASIM*

Öz

Güney Çin Denizi sorunları bölge ülkelerinin uluslararası sistemde artan ağırlıkları ve bölgenin dünya ticaretindeki önemi nedeniyle küresel güvenlik tartışmalarına konu olmaktadır. Güney Çin Denizi'ndeki çatışan egemenlik iddiaları çerçevesinde ortaya çıkan gerginlik bölgesel ve küresel aktörlerin dâhil olduğu rekabete yol açmıştır. Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki adaların pozisyonu başlıklı 1947'de ilan ettiği önce 11 çizgili hattın oluşan, daha sonra dokuz çizgili hat haline gelen harita temelindeki iddiaları diğer bölge ülkeleriyle çatışma potansiyeline yol açmaktadır. Bu durum ise bölge ülkelerinin uluslararası ekonomideki ağırlıkları dikkate alındığında küresel alanda endişeye yol açmaktadır. Konunun bir de Tayvan boyutu vardır. Tek Çin politikasını izleyen ABD, ÇHC'nin Tayvan'a yönelik askeri güç kullanmasını kabul etmeyeceğini ilan etmiştir.

Bu çalışmada Güney Çin Denizi sorunlarının bölgesel ve uluslararası güvenliğe etkisi sorunun muhatabı olan aktörlerin politikaları ve uluslararası sistemin geldiği nokta çerçevesinde analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Güney Çin Denizi, ABD, Çin, Tayvan, Doğal Kaynaklar

South China Sea Problem's Impacts on Regional and International Security

Abstract

South China Sea problems are the subject of global security discussions due to the increasing weight of the regional countries in the international system and the importance of the region in world trade. The tension arising within the framework of conflicting sovereignty claims in the South China Sea has led to competition among Southeast Asian countries as well as global actors. The PRC's claims based on the map titled Position of the Islands in the South China Sea, which first consisted of 11 lines and later became nine lines, declared in 1947, led to the potential for conflict with other countries in the region. This situation causes concern in the global arena, considering the weight of the countries in the region in the international economy. The issue also has a Taiwan dimension. the USA, which follows the one-China policy, has declared that it will not accept the PRC's use of military force against Taiwan. The tension between the PRC and Taiwan increases the security risk in the region.

In this study, the impact of the South China Sea problems on regional and international security will be analyzed within the framework of the policies of the actors.

Keywords: South China Sea, the US, China, Taiwan, Natural Resources

1. Giriş

Güney Çin Denizi dünya ticaretinin % 21'den fazlasının yapıldığı, 3,5 milyon kilometre karenin üzerinde bir alanı kaplayan bir bölgedir. Uluslararası sistemde Güneydoğu Asya ülkelerinin artan önemi ve Güney Çin Denizi'nde çakışan egemenlik iddiaları, konunun bölgesel güvenlik yanında uluslararası güvenlik bakımından da tartışılmasına yol açmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), Brunei, Endonezya, Filipinler, Malezya, Singapur, Tayvan ve

* Prof. Dr., Uluslararası İlişkiler Bölümü, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu/Türkiye, kamerkasim@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9594-5183

Date of Arrival : 26.08.2021 - **Date of Acceptance :** 11.02.2023

Vietnam'ın dâhil olduğu tartışmalar ağırlıklı olarak Spratly (Nansha) ve Paracel (Shisha) adalarının yanı sıra Pratas (Tungsha) adaları, Natuna Adaları ve Scarborough Resifi etrafında sürmektedir. ÇHC 1947'de Güney Çin Denizi'ndeki adaların pozisyonunu açıklayan 11 çizgili bir haritayı temel alarak ilgili deniz alanının büyük kısmı üzerinde hak iddia etmektedir. Bu haritadan iki çizgi 1952'de o dönemdeki Vietnam hükümetine jest olarak Çin tarafından kaldırıldı ve ÇHC Tonkin Körfezinde hak iddiasından vazgeçti. Böylece ÇHC'nin hak iddiasına temel olan harita 9 çizgili ve U şeklinde bir alana dönüştü.¹ Bölgedeki ülkelerin çakışan egemenlik iddiaları değişen uluslararası ve bölgesel koşullarla birlikte Güney Çin Denizi sorunları çatışmalı bir atmosfer ortaya çıkardı. Paracel (Shisha) adalarında ÇHC ile Vietnam arasındaki çakışan iddialar sebebiyle 1974'te çıkan çatışmada 70 ve 1984'teki çatışmada 60 Vietnam askeri öldü.² Soğuk Savaş dönemi sonrasında dünya ticaretinin Güneydoğu Asya'ya kayması, ÇHC'nin Güneydoğu Asya'ya daha fazla ağırlık vermesi ve sistem içindeki yükselişiyle Güney Çin Denizi sorunları uluslararası boyut kazandı. ÇHC'nin tarihsel temellere dayandırdığı iddialarını ısrarla ortaya koyması ve inşa ettiği yapay adaların da münhasır ekonomik bölgesi olduğunu belirtmesi diğer ülkelerle tartışmalara yol açtı. ÇHC ile Vietnam arasındaki Paracel (Shisha) adaları sorunu yanında ÇHC ile Filipinler arasında Spratly (Nansha) adaları sorunu vardır ve Filipinler tarafından yargıya taşındı. Uluslararası Daimî Hakemlik Mahkemesi 12 Temmuz 2016'da Filipinler lehine karar verdi.

ÇHC ve Japonya arasında da Senkuku (Diaoyu) adaları sorunu vardır. Bu tartışmalı alanların tamamı Tayvan ile ilgili ülke arasında da ihtilafa konudur. Çünkü Tayvan da ÇHC gibi bu alanlarda egemenlik talebinde bulunmaktadır. Nitekim Tayvan ile Filipinler arasında Spratly (Nansha) adalarından birisi olan Taiping (Itu Aba) adası ile ilgili anlaşmazlık bulunmaktadır. Malezya ve Endonezya da ÇHC'nin 9 çizgili harita ile ifade ettiği iddialara karşı durmaktadır. Bu bakımdan 2016 yılındaki Uluslararası Daimî Hakemlik Mahkemesi kararı Malezya ve Endonezya açısından da Güney Çin Denizi'nde ÇHC'ne karşı kullanabilecekleri bir argüman sundu.³

¹ Hannah Beech, "Just Where Exactly Did China Get the South China Sea Nine-Dash Line From?", *Time*, 19 Temmuz 2016, <https://time.com/4412191/nine-dash-line-9-south-china-sea/> (22.07.2023).

² Kamer Kasım, "The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region", İÇinde, ed. Tomasz Kaminski, *Overcoming Controversies in East Asia*, (Lodz: Lodz University Press, 2017): 184-185.

³ Bakınız, "The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China)", 12 Temmuz 2016, *Permanent Court of Arbitration*, <https://pca-cpa.org/en/cases/7/> (11.08.2023).

Bölge ülkelerinin yanında ABD'nin de ÇHC'ni dengeleme ve müttefik veya yakın ilişki içinde olduğu ülkeleri destekleme politikası çerçevesinde Güney Çin Deniz sorunlarına müdahil olduğu görülmektedir. ABD, ÇHC'nin 9 çizgili haritaya dayanan iddialarını tanımadığı gibi seyri sefer serbestisini savunmaktadır. ABD ÇHC'nin münhasır ekonomik bölge ilan ettiği alanlarda keşif uçuşları yapmakta ve Çin bunlara müdahale etmektedir. ABD bölgedeki müttefikleriyle askeri angajmanlara da girerek ÇHC'ni dengelemeye çalışmaktadır.⁴

Bu makalede Güney Çin Denizi sorunlarına müdahil olan aktörlerin politikaları çerçevesinde Güney Çin Denizi'ndeki çakışan egemenlik iddialarının bölgesel ve uluslararası güvenliğe etkisi incelenmektedir. Çalışmanın amacı Güney Çin Denizi sorunlarına taraf olan ülkelerin pozisyonlarının ortaya konularak bölgesel ve uluslararası güvenlik riskinin boyutunun değerlendirilmesidir. Çakışan egemenlik iddialarının ve bunlara yönelik ülkelerin politikalarının incelenmesi yöntemiyle oluşan ittifakların durumu analiz edilmektedir.

2. Güney Çin Denizi'nin Önemi ve Çakışan Egemenlik İddiaları

Dünya deniz taşımacılığının üçte birinin Güney Çin Denizi'nden geçmesi yanında bölgenin zengin enerji kaynaklarına sahip olması çakışan egemenlik iddialarıyla birleşince çatışmalı bir atmosferi ortaya çıkarmaktadır. Dünyadaki balıkçı gemilerinin yarısından fazlasının Güney Çin Denizi'nde olması ve aşırı avlanmadan dolayı balık stoklarının sürekli erimesi, bölgenin nüfusu dikkate alındığında balıkçı gemilerinin çakışan egemenlik sahalarında avlanmalarının artarak sorun olmaya devam edeceği gerçeğini ortaya koymaktadır.⁵ Güney Çin Denizi'nde 11 milyar varil petrol rezervi ile 190 trilyon fit küp doğal gaz rezervi bulunmaktadır. Bölge ülkeleri açısından deniz ticaretinden, gıda ve enerji güvenliğine kadar pek çok konuda önemli olan Güney Çin Denizi'ne yönelik olarak ÇHC'nin 9 çizgili harita ile temellendirdiği iddialarıdır. Çin, ana karasından 2000 km uzağa uzanan bir hatta egemenlik iddiasında bulunmaktadır. ÇHC'nin egemenlik iddiasında bulunduğu bazı alanlar bölge ülkelerinin Münhasır Ekonomik Bölgeleriyle çakışmaktadır. Huangyan Adası olarak da bilinen Scarborough Resifi ÇHC ile Filipinler arasında tartışmalara konu olmaktadır. Spratly (Nansha) adaları sorunu da ÇHC ile Filipinler'in çakışan egemenlik iddialarına konu olmaktadır. Çin tarihsel sahiplik argümanını egemenlik iddiaları için kullanmaktadır. Çinli denizcilerin

⁴ Bakınız, Kamer Kasım, "The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region", İçinde, ed. Tomasz Kaminski, *Overcoming Controversies in East Asia*, (Lodz: Lodz University Press, 2017): 175-190.

⁵ Leigh Hartman, "The Importance of the South China Sea", 11 Temmuz 2019, <https://uk.usembassy.gov/the-importance-of-the-south-china-sea/> (11.08.2023).

Huangyan Adasını 2000 yıl önce keşfettiği ve Song Hanedanlığından itibaren adanın haritalandırılması ve yerleşimin Çinliler tarafından gerçekleştirildiği ileri sürülmektedir.⁶ ÇHC'nin Güney Çin Denizi'nde Filipinler ile çakışan ve 9 çizgili haritaya dayandırdığı iddialar Filipinler tarafından Lahey'deki Daimi Hakemlik Mahkemesi'ne götürüldü ve Mahkeme 2016'da Çin'in iddiaları aleyhine karar verdi. Çin'in 9 çizgili haritasının Güney Çin Denizi'ndeki egemenlik iddialarında kullanılmasının yasal bir temeli olmadığı belirtildi. Kararda BM Deniz Hukuku Sözleşmesinde iddia edilen tarihsel haklara yer olmadığı vurgulandı.⁷ ÇHC kararı içi boş ve geçersiz olarak niteleyip Güney Çin Denizi'ndeki politikasına devam etti. Yapay adaların inşası ve askerileştirilmesi ile münhasır ekonomik bölge iddialarını gerçekleştirme girişimlerini Çin sürdürdü. Çin'in iddialarını destekleyen bir düşünce kuruluşu (*National Institute for South China Sea Studies*) ile bir uluslararası hukuk firmasının (*FIETTA LLP*) hazırladığı *Hakemlik Mahkemesinin Güney Çin Denizi Kararının Yasal bir Eleştirisi* başlığıyla çalışma *Asian Yearbook of International Law*'da yayınlandı. Bu çalışmada Mahkemenin Çin'in dokuz çizgili haritasının yasal etkisi ve ilgili tarihsel hakları değerlendirmede yeterli olmadığı ve kararı destekleyici yeterli nedenler sunulmadığı ifade edildi.⁸ Filipinler'in 2022 yılına kadar ÇHC ile gerginlik devam etse de bazı adımları atmakta tereddüt ettiği ve bunun nedeninin ÇHC'den ekonomik anlamda beklentileri olduğu yorumları da yapıldı.⁹ Filipinler 2022'den itibaren ABD ile temaslarını artırarak 2014'te imzalanmasına rağmen tam olarak uygulanamayan Genişletilmiş Savunma İşbirliği Anlaşmasını Şubat 2023'de canlandırdı. Bu anlaşma ile ABD Filipinler'de 9 askeri üsse tam erişim hakkı kazandı. Bu üslerden özellikle 4 tanesinin Çin ile ihtilafli noktalara yakın olması Filipinler açısından önemli bir hamle oldu. Balabac adasındaki üs Çin ile ihtilafın merkezinde yer alan Spratly (Nansha) adasına 330 km uzaklıktadır.¹⁰ Bu anlaşmadan iki ay sonra Filipinler ve ABD Silahlı kuvvetleri ortak bir tatbikat yaptı. Bu tatbikata 12 bin ABD askerinin katılmış olması dikkat çekiciydi.¹¹

⁶ Alind Chauhan, "China-Philippines tussle: Everything you need to know about the South China Sea dispute", 28 Eylül 2023, <https://indianexpress.com/article/explained/explained-global/south-china-sea-dispute-8957602/>, (11.10.2023).

⁷ Bakınız, "The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People's Republic of China)", 12 Temmuz 2016, *Permanent Court of Arbitration*, <https://pca-cpa.org/en/cases/7/> (11.08.2023).

⁸ National Institute of South China Sea Studies, "A Legal Critique of the Award of the Arbitral Tribunal in the Matter of the South China Sea Arbitration", *Asian Yearbook of International Law*, Vol. 24, (2018): 151-293.

⁹ Pratik Jakhar, "Whatever Happened to the South China Sea Ruling", *The Interpreter*, 12 Temmuz 2021, https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/whatever-happened-south-china-sea-ruling_22.09.2023.

¹⁰ Felix K. Chang, "US-Philippines Enhanced Defense Cooperation Agreement Revived", *Foreign Policy Research Institute*, 14 Haziran 2023, <https://www.fpri.org/article/2023/06/us-philippines-enhanced-defense-cooperation-agreement-revived/>, (11.07.2023).

¹¹ "US and Philippines Begin Largest Ever Drills After China Exercises", *BBC*, 11 Nisan 2023, <https://www.bbc.com/news/world-asia-65236459> (11.09.2023).

Böylece ABD bölgede Çin'in çevrenmesi noktasında adım atarken Filipinler de ABD ile askeri işbirliğini açık bir şekilde ortaya koymuş oldu. ÇHC ile Filipinler arasında tartışmalı egemenlik iddialarından kaynaklanan gerilim artarak devam etmektedir. Nitekim Çin'in Filipinli balıkçıların girmesini engellemek için kurduğu yüzen bariyer Filipinli bir dalgıç tarafından kesildi. Scarborough Resifi (Huanyang adası) çevresinde gerçekleşen bu olaydan sonra Çin Dışişleri Bakanlığı Filipinler'i uyardı. Filipinler ise ÇHC Sahil Güvenlik ekipleri tarafından döşenen yüzen bariyerlerin uluslararası hukukun ihlali olduğunu belirtti.¹²

Her ne kadar Tayvan Güney Çin Denizi sorunlarında çakışan egemenlik iddialarının olduğu alanlarda barışçıl yararlanma hakkını savunsa da 1947'de ortaya konan 11 çizgili haritayı temel aldığından Filipinler ile özellikle Spratly (Nansha) adalarından birisi olan Taiping (Itu Aba) adasıyla ilgili anlaşmazlık olmaktadır. Taiping (Itu Aba) Filipinler tarafından üzerinde bir yerleşim olmadığı, su kaynağı ve verimli toprağı olmadığı için ada olarak nitelendirilmemektedir. Tayvan ise Taiping (Itu Aba)'nın BMDHS'nin 121. Maddesine göre ada olduğunu suyu ve ekonomik bir yapısının olup, insan yaşamına da uygun olduğunu ileri sürmektedir. Tayvan adadaki askeri varlığını da 1956'dan beri sürdürmektedir. Filipinler'in başvurusu üzerine alınan 2016'da Uluslararası Daimi Hakemlik Mahkemesi kararı ise Tayvan tarafından kendisine danışılmadığı gerekçesiyle dikkate alınmamaktadır.¹³

Çin ile Vietnam arasında da Paracel (Shisha) ile Spratly (Nansha) adaları sorunları çatışmaya kadar giden sonuçlara yol açtı. 1974'te yaşanan çatışmada 70, 1984'teki çatışmada ise 60 Vietnam askeri öldü.¹⁴ Çin Paracel (Shisha) ile Spratly (Nansha) adalarının yüzyıllardır Çin ulusunun parçası olduğunu ileri sürmektedir. Vietnam ise 17. Yüzyıldan beri bu adalar üzerinde kontrolü olduğunu açıkladı. Çin ile Vietnam arasındaki egemenlik iddiaları tarafları karşı karşıya getirmektedir. 2011 ve 2012'de Vietnam'ın münhasır ekonomik bölge olarak kabul ettiği alanda haritalandırma çalışması yapan araştırma gemisi Çin savaş gemileriyle

¹² "Philippines Removes Floating Barrier in South China Sea", *The Japan Times*, 26 Eylül 2023, <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/09/26/asia-pacific/politics/philippines-south-china-sea-barrier/> (27.09.2023).

¹³ Kamer Kasım, "Tayvan-ABD İlişkileri ve Güneydoğu Asya'da Güvenliğe Yansımaları", İçinde ed.A. Merthan Dündar, *Türkiye'de Tayvan Çalışmaları I*, (Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 2018): 173. Kamer Kasım, "Asya Pasifik'te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri", İçinde ed., A. Merthan Dündar, *Türkiye'de Tayvan Çalışmaları III*, (Ankara, Ankara Üniversitesi Asya-Pasifik Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2022): 63. Yann Hueiu Song, "Taiwan's Response to the Philippines- PRC South China Sea Arbitration", 2015, http://www.mofa.gov.tw/en/News_Content.aspx?n=1EADDCFD4C6EC567&s=EDEBCA08C7F51C98 (11.08.2023).

¹⁴ Kasım, "The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region", İçinde ed.Tomasz Kaminski, 183-184. Kasım, "Asya Pasifik'te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri", 62.

karşılaştı. Çin botu 2012’de Vietnam tarafından enerji kaynakları araştırması için kullanılan kabloları kesti.¹⁵ Vietnam Çin ile olan ihtilafından dolayı ABD’nin seyri-sefer serbestisi politikasını desteklerken, kendi karasuları olarak nitelendirdiği alanlardan geçişte önceden bilgilendirme yapılmasını istedi.¹⁶ Çin’in 2014’ten itibaren hızlandırdığı resif ve mercanlar üzerinde yapay adalar inşa etme ve bunlara askeri tesisler kurarak hak iddiasında bulunma politikasına yöneldi. Bu politika ÇHC ile diğer tüm Güney Çin Denizi’nde hak iddiasında bulunan ülkeleri karşı karşıya getirdi. Doğrudan Güney Çin Denizi sorunlarına muhatap olmayan Endonezya da 2016’dan itibaren Çin ile sorunlar yaşamaya başladı. Çinli balıkçı gemileri Kuzey Natuna Denizi’nde Endonezya münhasır ekonomik bölgesine girdiğinde Endonezya donanmasıyla karşı karşıya geldi. Çinli balıkçı gemilerine eşlik eden Çin Sahil Koruma gemileriyle Endonezya donanması arasında bir gerginlik de Ocak 2020’de yaşandı. Bölgede Çin’le olan bu karşılaşmalar Endonezya’nın diplomatik protestosuna neden oldu. Endonezya’nın ASEAN içindeki başat konumu konuyu ASEAN bağlamında da daha fazla gündeme taşıma potansiyelini göstermektedir.¹⁷ Malezya’nın hak iddia ettiği Spratly (Nansha) adalarının belirli bölümlerinin tamamında Vietnam ve Çin de hak iddia etmektedir. Filipinler’in de benzer iddiaları bulunmaktadır. Swallow kayalığında Malezya’nın 1983’ten itibaren tam kontrolü varken, Lousia kayalıklarında Malezya’nın yanı sıra Brunei de hak iddialarında bulunmaktadır. Malezya’nın kıta sahanlığında bulunduğunu ifade ettiği The James resifi ve Luconia resifinde Çin de hak iddia etmektedir. Malezya ASEAN’ın Güney Çin Denizi’nde tek ses olması gerektiğini münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığına ilişkin uluslararası hukuka uymayan durumlarda ortak hareket etmesi gerektiğini belirtmiştir.¹⁸ Malezya özellikle ÇHC ile çakışan deniz alanlarında karşı karşıya gelmektedir. Çin’in yayınladığı 9 çizgili haritaya dayanan iddiaları temelindeki haritasının 2023 yılındaki baskısı da Malezya tarafından reddedildi ve Malezya Dışişleri Bakanlığı haritanın kendileri açısından bağlayıcı olmadığını söyledi. Malezya Güney Çin Denizinde egemenlik konusunun hassas ve karışık olduğunu ve BM Deniz Hukuku Sözleşmesi dâhil uluslararası hukuka uygun olarak görüşmelerle çözülmesi

¹⁵ Marvin Ott, “China and the South China Sea”, *Wilson Center*, 21 Ocak 2020, <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/china-and-south-china-sea> (11.08.2023).

¹⁶ Do Viet Cuong, “Vietnam’s South China Sea Approach After National Congress”, 26 Şubat 2016, <http://amti.csis.org/vietnam-scs-approach/> (20.08.2023).

¹⁷ Aristyo Rizka Darmawan and Arie Afriansyah, “Gauging Indonesia’s interests in the South China Sea”, *East Asia Forum*, 26 Haziran 2020, <https://www.eastasiaforum.org/2020/06/26/gauging-indonesias-interests-in-the-south-china-sea/> (12.08.2023).

¹⁸ “Malaysia”, *the National Bureau of Asian Research*, 29 Eylül 2023, <https://www.nbr.org/publication/malaysia/>, (10.10.2023).

gerektiğini ifade etmektedir. Malezya Borneo açıklarında petrol ve gaz aramaya devam edeceğini belirterek Malezya münhasır ekonomik bölgesine giren Çin gemilerini protesto etmektedir.¹⁹ Malezya ASEAN üyesi ülkeler ile Çin arasında 2022’de imzalanan tarafların davranışlarına ilişkin bildiriye uygun olarak anlaşmazlıkların barışçıl yollarla çözülmesi ve tehdit veya güç kullanımından kaçınılması gerektiğini ifade etmektedir.²⁰

3. Güney Çin Denizi’nde Büyük Güç Rekabeti ve Artan Güvenlik Tehditleri

ÇHC’nin 9 çizgili haritaya dayandırdığı egemenlik iddiaları Güney Çin Denizi’nde hak iddia eden diğer ülkeleri buna karşı strateji belirlemeye ve müttefikler bulmaya yöneltmektedir. Bu noktada ABD’nin Çin ile olan rekabeti ve kendisini de bir Pasifik ülkesi olarak tanımlayarak Güney Çin Denizi’nde askeri olarak yer alması, Çin ile egemenlik çatışması yaşayan ülkeleri ABD ile işbirliğine yöneltti. ABD’nin bölge politikasına yönelik Soğuk Savaş dönemi sonrası Çin ile artan rekabete yönelik kapsamlı bir değerlendirme ve stratejinin ortaya konması ise Obama döneminde açıklanan Asya’yı merkeze alan politika (*Asia Pivot*) ve yeniden dengeleme (*rebalancing*) stratejisi ile oldu.

ABD ve ÇHC Soğuk Savaş dönemi boyunca ideolojik rekabet çerçevesinde bölge politikalarını şekillendirdiler. Ancak 1971’de Henry Kissenger’ın girişimiyle pinpon diplomasisi adı verilen süreçle ABD tek Çin politikasını benimseyip ÇHC ile ilişkileri normalleştirilmesiyle farklı bir çizgiye yöneldi. Bu politikada ABD’nin amacı Sovyetler Birliği ile ÇHC arasındaki ayrışmanın derinleşmesini sağlayarak iki kutuplu sisteminde avantaj sağlamaktı. ABD her ne kadar tek Çin politikasıyla bölge politikasında temel bir değişikliğe gitse de Tayvan’a yönelik ÇHC’nin askeri güç kullanmasını kabul etmeyeceğini ve Tayvan’a silah satışına devam edeceğini açıkladı. Tayvan’la İlişkiler Yasası (*Taiwan Relations Act*) çerçevesinde yürütülen politika zaman zaman gerilime yol açsa da mevcut statüko devam etti. ÇHC-ABD ilişkilerinde Tayvan faktörü ABD üst düzey yetkililerin Tayvan seyahatleri veya ÇHC’nin Tayvan Boğazındaki tatbikatları sırasında güvenlik riski olarak gündeme getirildi. Ancak Güney Çin Denizi sorunlarında Tayvan’ın da ÇHC ile benzer egemenlik iddialarının olması ABD’nin Güney Çin Denizi’ndeki müttefikleriyle Tayvan’ı da karşı karşıya getiren durumlara yol açtı. Esasen Çin’de 1947’de ortaya konan 11 çizgili harita Tayvan tarafından

¹⁹ “Malaysia rejects new China map claiming entire South China Sea”, *Aljazeera*, 31 Ağustos 2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/8/31/malaysia-rejects-new-china-map-claiming-entire-south-china-sea>, (14.09.2023).

²⁰ “Malaysia’s Position on the South China Sea”, *Malaysia Ministry of Foreign Affairs*, 8 Nisan 2023, <https://www.kln.gov.my/web/guest/-/malaysia-s-position-on-the-south-china-sea>, (14.09.2023).

bölgedeki hakları noktasında temel referans kaynağı olarak hep kullanıldı. Bu ise Tayvan ile Filipinler ve Japonya gibi ülkeleri çakışan egemenlik iddiaları nedeniyle karşı karşıya getirdi. ABD meydana gelen tartışmalarda müttefiklerini uzlaştırma politikası izledi. Tayvan ve Japonya Senkuku (Diaoyu) adalarında Tayvanlı balıkçıların faaliyet göstermelerini izin veren bir anlaşmayı ABD'nin teşvikiyle 2013'te imzaladı. Tayvan ile Filipinler de 2015'te balıkçılık konusundaki iki ülke arasındaki gerilimi azaltmak için anlaşma imzaladılar.²¹ Filipinler ile Japonya arasında 2016'da imzalanan savunma anlaşması da ABD'nin girişimiyle oldu ve bu anlaşmanın Güney Çin Denizi'ndeki sahipsiz adaların diğer güçler tarafından işgal edilmesinin önlenmesi amacı taşıdığı ifade edildi. Anlaşma Filipinler ve Japonya'nın ortak araştırma yapmasını ve savunma ekipmanlarının ortak üretimi gibi hususları kapsamaktadır.²²

ÇHC ve ABD'nin Güney Çin Denizi'ndeki rekabetinde Çin'in 9 çizgili haritası temelinde ilan ettiği egemenlik iddiaları ve bunu gerçekleştirmek için izlediği politikaların ABD ve bölgesel müttefiklerinin çıkarlarını etkilemesi yanında Tayvan sorunu da bir diğer güvenlik riski potansiyeli taşımaktadır. ABD'nin seyri sefer serbestisi temelindeki görüşü doğrultusunda Güney Çin Denizi'nden geçen savaş gemileri Çin'in egemenlik iddia ettiği alanlardan geçerken gerginliklere neden oldu. ÇHC münhasır ekonomik bölgesinden ABD askeri gemilerinin geçmesine karşı çıkarken, ABD Kongresi BM Deniz Hukuku Sözleşmesini onaylamamasına rağmen, ABD argümanını ilgili sözleşmenin ve devletlerin uygulamalarının, sahil devletlerinin rızası olmadan münhasır ekonomik bölgeden geçişi engellemediği görüşüne dayandırmaktadır. ABD'nin Çin münhasır ekonomik bölgesinde yaptığı keşif uçuşları da Çin tarafından engellenmeye çalışılmaktadır. Bu noktada yapılacak bir yanlış hesaplama politik krize veya askeri tırmanmaya yol açabilir.²³

ABD, ÇHC'nin askeri kapasitesini artırma politikasını da dengelemek amaçlı bir strateji izlemeye başladı. Askeri ittifakların yanı sıra ekonomik ayağı da olan bir strateji izleyen ABD, 2011'de Avustralya ile askeri üs anlaşması yaparak bu ülkede 2500 askere kadar kuvvet buldurma hakkı kazandı. ABD böylece Vietnam Savaşından bu yana ilk defa bölgede bu

²¹ Kasım, "The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region", 185.

²² Renato Cruz de Castro, "The Philippines and Japan Sign New Defense Agreement", 15 Mart 2016, <http://amti.csis.org/the-philippines-and-japan-sign-new-defense-agreement/> (08.09.2023).

²³ Bonnie S. Glaser, "Armed Clash in the South China Sea", Council on Foreign Relations Center for Preventive Action, Contingency Planning Memorandum No. 14, (2012): 1-2. David B. Larter, "After U.S. Show of Force, China Takes Hard Line on South China Sea", *Navy Times*, 9 Mart, 2016, <http://www.navytimes.com/story/military/2016/03/08/chinahard-line-south-china-sea-stennis-patrol/81481860/> (11.09.2023). Aaron L. Connelly, *Congress and Asia-Pacific Policy: Dysfunction and Neglect*, Lowy Institute for International Policy, (2015): 11.

düzeyde askeri genişleme gerçekleştirmiş oldu.²⁴ Yukarıda belirtildiği gibi ABD 2014'te Filipinler'le de Genişletilmiş Savunma İşbirliği Antlaşması imzalamıştı.²⁵ İki ülke arasında 2023'te varılan anlaşmayla bu anlaşma yeniden canlandırılarak ABD'ye Filipinler'deki 9 askeri üssü kullanma hakkı verildi.²⁶

ABD askeri anlamda Çin'i bölgede dengelemeye çalışmaktadır. ÇHC'nin askeri kapasitesini ve Güney Çin Denizi'nde askeri varlığını artırmasıyla birlikte ABD'nin de donanmasını büyük çaplı gemileriyle bölgede daha fazla görülmeye başladığı bir süreç başlamıştır. ÇHC ise ABD'nin girişimlerini protesto etmektedir. ABD'nin USS Milius destroyerinin Paracel Adalarından Mart 2023'te geçişi sırasında, Çin deniz kuvvetleri ve hava kuvvetleriyle destroyeri geri püskürttüğünü ifade etti. ABD aynı bölgede seyri serbestisi argümanı ile ısrarlı bir şekilde geçiş yapmayı sürdürdü. ABD 7. Filosu sözcüsü ABD'nin iddiada bulunanın kimliğine bakılmaksızın deniz alanlarında aşırı taleplerde bulunanlara meydan okumaya devam edeceğini söyledi. Çin Savunma Bakanlığı ise ABD'nin Güney Çin Denizi'nde barış ve istikrarı tehdit ettiğini ifade ederek, ABD askeri hareketlerinin uluslararası hukukun sınırlarını zorlayarak Çin'in egemenlik ve güvenliğini ihlal ettiğini belirtti.²⁷

Güney Çin Denizi'nde ÇHC ile ABD arasındaki rekabet ve gerilimlerin bölge ülkelerinin güvenliklerini olduğu kadar uluslararası güvenliğe de oldukça temel etkilerinin olması son dönemde konunun daha fazla gündeme gelmesine yol açmıştır. ABD'den yapılan açıklamalar ve ÇHC'nin de Güney Çin Denizi'ndeki çizgisinin kararlı bir şekilde devam etmesi, bölgeyi sürekli sıcak tutmaktadır. Güney Çin Denizi'nde ÇHC ile çakışan egemenlik iddiaları bulunan ülkeler ABD desteğini isterken, Çin'le de çok fazla sürtüşmemeye çalışmaktadırlar. ÇHC'nin sahil güvenlik gemilerine düşmanca davrandığını düşündükleri yabancı gemileri vurma yetkisini vermesi gerilimi artırırken, ABD'nin 2015-2018 yıllarında Pasifik Komutanlığını yapan Amiral Harry Harris Jr, Çin'in Güney Çin Denizi'nde uluslararası ticareti engelleyebilecek durumda olduğunu ifade etti ve bu durumda ABD'nin Çin ile savaşçı savaşılmayacağına karar vermek zorunda olduğunu söyledi. ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü ise "*Çin'in geniş çaplı toprak kazanma, karakol inşa etme ve tartışmalı bölgeleri silahlandırma*

²⁴ Jackie Calmes, "A US Marine Base for Australia Irritates China", *The New York Times*, 16 November 2011.

²⁵ "Document: Enhanced Defense Cooperation Agreement between the Philippines and the United States", 29 Nisan 2014, <https://www.officialgazette.gov.ph/downloads/2014/04apr/20140428-EDCA.pdf>, (27.09.2023).

²⁶ "U.S.-Philippines agree to larger American military presence", *CNBC*, 2 Şubat 2023, <https://www.cnbc.com/2023/02/02/us-philippines-agree-to-larger-american-military-presence.html>, (12.09.2023)

²⁷ "China Threatens Consequences Over US Warship's Actions", *Voice of America*, 24 Mart 2023, <https://www.voanews.com/a/china-threatens-consequences-over-us-warship-s-actions-/7020631.html> (29.09.2023).

kararı Güney Çin Denizi'ni derin şekilde istikrarsızlaştırıyor. Bu yaklaşım, Çin'in artan şekilde baskıya başvurma ve sahadaki gerçekleri değiştirmek için aldatmacalara girişme politikasını bizim için daha ciddi bir odak noktası haline getiriyor" dedi.²⁸ Güney Çin Denizi'nde Çin'e karşı ABD askeri varlığını destekleyen bölge ülkeleri Obama döneminde ortaya konan yeniden dengeleme stratejisini olumlu bulsalar da, ABD'nin kararlılığı noktasında gerek Obama döneminde gerekse sonraki başkanlar döneminde çelişkili açıklamalar ve hareketler de bulunması ABD desteği konusunda soru işaretlerine yol açtı. Obama'nın bölgeye ziyaretlerine ilginin az olması yanında, örneğin 2013'te yapılan Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Forumuna iç politik nedenlerle katılmaması, ABD'nin desteği üzerinde kuşku uyandırdı.²⁹ Obama sonrası dönemde Trump'ın ÇHC'ni eleştiren açıklamaları ve özellikle Çin'in ekonomik politikalarının ABD'de işsizliğe yol açtığı açıklamalarına rağmen, bölgedeki müttefiklerinin kendi savunmaları sağlamaları ve ABD'ye yük olmamalarını ifade etmesi çelişkili bulundu.³⁰

ABD'de Obama döneminde açıklanan yeniden dengeleme stratejisinde Tayvan'la ilişkilerin de önemi vardı. Obama yönetiminde ABD tek Çin politikasına vurgu yapıp, statükonun kuvvet kullanılarak değiştirilmesine karşı olduğu argümanını tekrarladı. Obama döneminde Tayvan'da KMT iktidarının olması ve ÇHC ile ilişkilerin iyi olması Tayvan sorunu anlamında gerginliği minimum düzeyde tuttu. Hatta Tayvan lideri Ma'nın Şi Jiping'le Kasım 2015'te Singapur'da görüştüğü bir ortam da oluşmuştu.³¹ ABD'de 2016'da Trump'ın Başkan seçilmesi ve Tayvan'da da DİP'in seçimi kazanması ve Tsai Ing-wen'in seçilmesiyle yeni bir tablo ortaya çıktı. DİP'i ayrılıkçı bulan ÇHC yönetimi Tayvan İlişkiler Ofisi ile Tayvan'daki Kıta ile İlişkiler Konseyi'nin bağıni kesti ve Tayvan'la ticaret ve turizmi aksatacak adımlar atmaya başladı.³² ABD Tayvan'daki iktidar değişimini demokratik sistemin işlemesi olarak

²⁸ "Pekin, ABD'yi Güney Çin Denizi'nden nasıl attı?", *Independent Türkçe*, 12 Mart 2023, <https://www.indyrturk.com/node/616371/d%3C%BCnya/pekin-abdyi-g%3C%BCney-%3C%A7in-denizinden-nas%4%B11-att%4%B1> (22.09.2023). "Çin'den Gerilimi Artıracak Adım: Yabancı Gemileri Vurma İzni Verildi.", *Independent Türkçe*, 23 Ocak 2021, <https://www.indyrturk.com/node/304691/d%3C%BCnya/%3C%A7inden-gerilimi-t%4%B1rmand%4%B1racak-ad%4%B1m-yabanc%4%B1-gemileri-vurma-izni-verildi> (20.09.2023).

²⁹ Kasım, "The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region", 185.

³⁰ Kasım, "Asya Pasifik'te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri", 59.

³¹ https://www.mofa.gov.tw/en/News_Content.aspx?n=8157691CA2AA32F8&sms=4F8ED5441E33EA7B&s=62497C482F97DF15, 7 Kasım 2015 (22.09.2023). <http://asia.nikkei.com/Politics-Economy/International-Relations/China-s-Xi-Taiwan-s-Mabegin-historic-talks-in-Singapore>, 7 Kasım 2015 (22.09.2023).

³² Zeng, W. "Tsai Ing-wen and the Need to balance Cross-Strait Relations," *Foreign Policy Association*, 11 Ekim 2016, <https://foreignpolicyblogs.com/2016/10/11/tsai-ing-wen-cross-strait-relations/> (08.09.2023).

değerlendirip Tsai Ing-Wen'i kutladı.³³ ABD'de 2016 seçimlerini Trump'ın kazanmasından sonra Tsai-Ing-wen seçim başarısından dolayı Trump'ı kutladı. Bu lider düzeyinde 1979'dan beri ilk telefon konuşması olarak tarihe geçti.³⁴ Her ne kadar Trump *The Wall Street Journal*'da yayınlanan mülakatında tek Çin politikasına bağlı kalmayabileceğini ifade etse de bu ABD'nin Çin politikasında değişim anlamına gelmedi.³⁵

ABD'de de 2020'de Biden'ın Başkan seçilmesiyle de Tayvan politikasında değişim olmadı. Trump döneminde yönetimin atadığı kişiler tarafından yapılan ziyaretlerin yerini seçilmiş temsilcilerin yaptığı Tayvan ziyaretleri aldı.³⁶ Bu dönemde önemli bir olay Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin Tayvan'ı ziyareti oldu. ÇHC ziyarete tepki göstererek Tayvan Boğazında tatbikatlar yaptı. ABD'nin aralarında USS Ronald Reagan'ın da olduğu 4 uçak gemisi Tavan'ın doğusunda konuşlandı. ABD bunu rutin bir hareket olarak nitelendirdi.³⁷ Aslında Güney Çin Denizi'nde çatışan egemenlik iddiaları nedeniyle ABD müttefiklerine destek vererek, ÇHC ile rekabetin bir parçası olarak bölgede askeri faaliyetlerini artırmıştı. ABD Başkanı Biden 2022'de 7,1 milyar dolarlık Pasifik Caydırıcılık Girişimine yönelik Kongre açıklamasında Tayvan'ın savunmasından bahsetti.³⁸

ABD'nin tek Çin politikası temelinde ancak ÇHC'nin kuvvet kullanarak statükoyu değiştirmesine karşı çıkan Tayvan politikası sürmektedir. ABD Tayvan'a savunma anlamında destek verirken, Güney Çin Denizi sorunlarında da ABD'nin müttefiki olan diğer ülkelerle olan ihtilaflarda Tayvan'ın uzlaşmacı olmasını istemektedir. Tayvan'da 1947'deki haritayı temel almakla birlikte bölge ülkeleri arasında anlaşma yoluyla doğal kaynakların değerlendirilmesini savunmaktadır.

³³, "Tsai Ing-wen Wins 2016 ROC Presidential Elections," *Taiwan Today*, 17 Ocak 2016, <http://taiwantoday.tw/news.php?unit=179&post=3819> (24.09.2023).

³⁴ "Trump's Phone Call with Taiwan President Risks China's Wrath," *The Guardian*, 3 Aralık 2016; <https://www.theguardian.com/us-news/2016/dec/03/trump-angers-beijing-with-provocative-phone-call-to-taiwan-president> (22.09.2023).

³⁵ Kamer Kasım, "Power Shift in Taiwan and Its Implications on Cross-Strait Relations", İçinde ed. Karol Zakowski ve Bartosz Kowalski, *Power Shifts in East Asia and Their Implications for Asia-Europe Relations*, (Lodz: Lodz University Press, 2019): 64. Liu Zhen, "For Trump, One China, Like Everything, Is Negotiable," *South China Morning Post*, 14 Ocak 2017, <http://www.scmp.com/news/world/united-states-canada/article/2062180/trump-will-not-commit-one-china-policy-if-beijing> (10.08.2023).

³⁶ Kasım, "Asya Pasifik'te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri", 60.

³⁷ Yimou Lee ve Sarah Wu, "Pelosi arrives in Taiwan vowing U.S. commitment; China enraged", *Reuters*, 3 Ağustos 2022, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/pelosi-expected-arrive-taiwan-tuesday-sources-say-2022-08-02/>, (02.09.2023).

³⁸ Kasım, "Asya Pasifik'te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri", 65. "Asia's Top Risk in 2022 Will be U.S.-China Tensions Over Taiwan, Says Political Risk Analyst", *CNBC*, 5 Ocak 2022, <https://www.cnbc.com/2022/01/05/us-china-relationsover-taiwan-will-be-asias-top-risk-in-2022-analyst.html>, (22.09.2023).

4. Sonuç

Güney Çin Denizi sorunlarındaki çatışma potansiyeli, hem bölge ülkelerinin uluslararası sistemde artan ağırlıkları hem de Güney Çin Denizi'ndeki doğal kaynaklar ve bölgenin dünya deniz ticaretindeki önemi nedeniyle giderek daha fazla uluslararası sistemin konusu olmaktadır. Sorununun muhatabı olan ülkelerin çakışan egemenlik iddialarının silahlı bir çatışmaya dönüşüp bunun dünya ticaretini aksatmasının yanında, uzun süreli küresel bir ekonomik krize yol açması endişesi bölge dışı ülkelerin de konu ile ilgilenmelerine yol açmaktadır. Bölge ülkelerinin gelişen askeri potansiyelleri de olası bir çatışmanın oldukça yıkıcı olacağına işaret etmektedir. Soğuk Savaş dönemi sonrasında artan ABD-ÇHC rekabeti, iki ülkenin Güney Çin Denizi'nde de karşı karşıya gelmesine yol açtı. ABD'nin Filipinler gibi müttefiklerine destek vermek için attığı askeri adımlar ve ABD donanmasının önemli gemilerinin Güney Çin Denizi'ndeki sürekli varlığı ABD'yi bölgedeki çakışan egemenlik iddialarında taraf yapmıştır. Çin'in 9 çizgili haritaya dayandırdığı tarihsel temelli iddiaları ve bunları gerçekleştirmek ve savunmak için yapay adalar inşa etme politikası dâhil çeşitli araçlara yönelmesi Güney Çin Denizi'ndeki özellikle Paracel (Shisha) ve Spratly (Nansha) adaları gibi ihtilaf noktalarında çatışma potansiyelini göstermektedir. Filipinler, Malezya ve Vietnam gibi Çin ile çakışan egemenlik iddiaları konusunda sürekli sorun yaşayan ülkeler, ABD'nin Güney Çin Denizi'ndeki varlığını dengeleyici olarak görmektedir. Bunlar arasında örneğin Filipinler gibi Tayvan'la çakışan egemenlik alanları bulunan ülkeler bakımından ABD'nin Tayvan'la ilişkileri ve bu noktalarda uzlaştırıcı olması önemli bir konudur. ÇHC ise tarihsel temellere dayandırdığı iddialarında ısrarcı olduğu gibi, doğal kaynakların kullanımında da balıkçılıkta olduğu gibi diğer hak iddia eden ülkeleri engelleme politikası izliyor. Her ne kadar ÇHC bölgedeki ekonomik etkisi ve kurduğu ve geliştirmeye çalıştığı ekonomik bütünleşme çabalarıyla iddialarını kabul ettirerek tansiyonu düşürmeye çalışsa da diğer ülkelerin askeri tehdit algılaması Filipinler örneğinde olduğu gibi bu ülkeleri ABD ile daha sıkı askeri bağlara zorluyor. Bu durum Güney Çin Denizi'nin daha da silahlanmasına ve bir tırmanma ile çıkacak çatışmanın daha yıkıcı olmasına yol açabilir. Diğer taraftan ABD'nin gücünü dengeleyici olarak görenler açısından, ABD askeri varlığı Çin'in bu ülkelere yönelik çatışmaya girmesini önleyerek gerilimin savaşa varmasını engellemektedir.

Extended Summary

The South China Sea disputes are the subject of global security discussions due to the region's importance in world trade. The tension arising within the framework of conflicting sovereignty claims in the South China Sea has led to competition involving the People's Republic of China (PRC), Brunei, Indonesia, the Philippines, Malaysia, Singapore, Taiwan, and Vietnam, as well as global actors. The fact that 60% of world maritime trade passes through Asia and one-third of global maritime transport comes from the South China Sea increases the importance of the South China Sea.

China's claims based on the map titled Position of the Islands in the South China Sea, which first consisted of 11 lines and later became nine lines, declared in 1947, led to the potential for conflict with other countries in the region. Claims centered around the Spratly (Nansha) and Paracel (Shisha) islands, as well as the Pratas (Tungsha) islands, Natuna Islands, and Scarborough Reef, also cause tension between the PRC and the USA. Particularly during the Obama era, the USA increased its military engagements with the Asia Pivot and rebalancing strategy declared in 2011 and made its largest military expansion in the region after the Vietnam War with the agreement signed with Australia, making the discussions on the South China Sea issues more intense. This led to it being handled more in the context of international security. Countries that are parties to the South China Sea issues are rapidly arming themselves. This situation causes concern in the global arena, considering the weight of the countries in the region in the international economy. The issue also has a Taiwan dimension. PRC and Taiwan have overlapping claims in the South China Sea issues. On the other hand, the USA, which follows the one-China policy, has declared that it will not accept the PRC's use of military force against Taiwan. The tension between the PRC and Taiwan, which flares up from time to time, increases the security risk in the region, along with the South China Sea disputes.

The concern that the conflicting sovereignty claims of the countries involved in the problem will turn into an armed conflict and that this will disrupt world trade and lead to a long-term global economic crisis also causes non-regional countries to be interested in the issue. The developing military potential of the countries in the region also indicates that a possible conflict would be quite destructive. The increasing US-PRC rivalry after the Cold War period led to the two countries coming face to face in the South China Sea. The military steps taken by the USA to support its allies such as the Philippines and the constant presence of important ships of the

US Navy in the South China Sea have made the USA party to overlapping sovereignty claims in the region. Countries such as the Philippines, Malaysia, and Vietnam, which have persistent problems with China over conflicting sovereignty claims, see the US presence in the South China Sea as a counterbalance. Among these, for countries that have overlapping sovereignty areas with Taiwan, such as the Philippines, the US's relations with Taiwan and its role as a conciliator on these issues is an important issue. PRC, on the other hand, insists on its claims based on historical foundations and follows a policy of obstructing other claimant countries in the use of natural resources, as in fisheries.

Although the PRC tries to reduce tension by asserting its claims with its economic influence in the region, the military threat perception of other countries forces these countries to have tighter military ties with the USA, as in the case of the Philippines. This situation may lead to further weaponization of the South China Sea.

Kaynakça

- Beech, Hannah, "Just Where Exactly Did China Get the South China Sea Nine-Dash Line From?", *Time*, 19 Temmuz 2016, <https://time.com/4412191/nine-dash-line-9-south-china-sea/> (22.07.2023).
- Calmes, Jackie, "A US Marine Base for Australia Irritates China", *The New York Times*, 16 Kasım 2011.
- Chang, K.Felix, "US-Philippines Enhanced Defense Cooperation Agreement Revived", *Foreign Policy Research Institute*, 14 Haziran 2023, <https://www.fpri.org/article/2023/06/us-philippines-enhanced-defense-cooperation-agreement-revived/>, (11.07.2023).
- Chauhan, Alind, "China-Philippines tussle: Everything you need to know about the South China Sea dispute" 28 Eylül 2023, <https://indianexpress.com/article/explained/explained-global/south-china-sea-dispute-8957602/> (11.10.2023).
- Connelly, L. Aaron, *Congress, and Asia-Pacific Policy: Dysfunction and Neglect*, Lowy Institute for International Policy, 2015.
- Cruz de Castro, Renato, "The Philippines and Japan Sign New Defense Agreement", 15 Mart 2016, <http://amti.csis.org/the-philippines-and-japan-sign-new-defense-agreement/> (08.09.2023).
- Cuong, Do Viet, "Vietnam's South China Sea Approach After National Congress", 26 Şubat 2016, <http://amti.csis.org/vietnam-scs-approach/> (20.08.2023).
- Darmawan, Aristyo Rizka, and Afriansyah, Arie, "Gauging Indonesia's interests in the South China Sea", *East Asia Forum*, 26 Haziran 2020, <https://www.eastasiaforum.org/2020/06/26/gauging-indonesias-interests-in-the-south-china-sea/> (12.08.2023).
- Glaser, S. Bonnie, "Armed Clash in the South China Sea", Council on Foreign Relations Center for Preventive Action, Contingency Planning Memorandum sy. 14, 2012.
- Hartman, Leigh, "The Importance of the South China Sea", 11 Temmuz 2019, <https://uk.usembassy.gov/the-importance-of-the-south-china-sea/> (11.08.2023)

- Jakhar, Pratik, “Whatever Happened to the South China Sea Ruling”, *The Interpreter*, 12 Temmuz 2021, <https://www.lowyinstitute.org/the-interpreter/whatever-happened-south-china-sea-ruling> (22.09.2023).
- Kasım, Kamer, “Power Shift in Taiwan and Its Implications on Cross-Strait Relations”, içinde ed. Karol Zakowski ve Bartosz Kowalski, *Power Shifts in East Asia and Their Implications for Asia-Europe Relations*, (Lodz: Lodz University Press, 2019): 51-68.
- Kasım, Kamer, “The Impact of the US Rebalancing Policy toward Asia Pacific on International Relations in the Region”, içinde ed. Tomasz Kaminski, *Overcoming Controversies in East Asia*, (Lodz: Lodz University Press, 2017): 175-190.
- Kasım, Kamer, “Tayvan-ABD İlişkileri ve Güneydoğu Asya’da Güvenliğe Yansımaları”, içinde ed. A. Merthan Dünder, *Türkiye’de Tayvan Çalışmaları I*, (Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 2018): 160-179.
- Kasım, Kamer, “Asya Pasifik’te Güç Mücadeleleri Odağında Tayvan-Çin İlişkileri”, içind ed. A. Merthan Dünder, *Türkiye’de Tayvan Çalışmaları III*, (Ankara, Ankara Üniversitesi Asya-Pasifik Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2022) :53-70.
- Larter, B. David, “After U.S. Show of Force, China Takes Hard Line on the South China Sea”, *Navy Times*, 9 Mart, 2016, <http://www.navytimes.com/story/military/2016/03/08/chinahard-line-south-china-sea-stennis-patrol/81481860/> (11.09.2023).
- Lee, Yimou ve Wu, Sarah, “Pelosi arrives in Taiwan vowing U.S. commitment; China enraged”, *Reuters*, 3 Ağustos 2022 <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/pelosi-expected-arrive-taiwan-tuesday-sources-say-2022-08-02/> (02.08.2023).
- National Institute of South China Sea Studies, “A Legal Critique of the Award of the Arbitral Tribunal in the Matter of the South China Sea Arbitration”, *Asian Yearbook of International Law*, Vol. 24, (2018): 151-293.
- Ott, Marvin, “China and the South China Sea”, Wilson Center, 21 Ocak 2020, <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/china-and-south-china-sea> (11.08.2023).
- Song, Yann Hueiu, “Taiwan’s Response to the Philippines- PRC South China Sea Arbitration”, 2015, http://www.mofa.gov.tw/en/News_Content.aspx?n=1EADDCFD4C6EC567&s=EDEBCA08C7F51C98 (11.08.2023).
- W, Zeng, “Tsai Ing-wen and the Need to balance Cross-Strait Relations,” *Foreign Policy Association*, 11 Ekim 2016, <https://foreignpolicyblogs.com/2016/10/11/tsai-ing-wen-cross-strait-relations/> (08.09.2023).
- Zhen, Liu, “For Trump, One China, Like Everything, Is Negotiable,” *South China Morning Post*, 14 Ocak 2017, <http://www.scmp.com/news/world/united-states-canada/article/2062180/trump-will-not-commit-one-china-policy-if-beijing> (10.08.2023).

Internet Kaynakları

- “The South China Sea Arbitration (The Republic of Philippines v. The People’s Republic of China)”, *Permanent Court of Arbitration*, 12 Temmuz 2016, <https://pca-cpa.org/en/cases/7/> (11.08.2023).
- “US and Philippines Begin Largest Ever Drills After China Exercises”, 11 Nisan 2023, *BBC*, <https://www.bbc.com/news/world-asia-65236459> (10.09.2023).
- “Philippines Removes Floating Barrier in South China Sea”, *The Japan Times*, 26 Eylül 2023, <https://www.japantimes.co.jp/news/2023/09/26/asia-pacific/politics/philippines-south-china-sea-barrier/>, (27.09.2023).
- “Malaysia”, the National Bureau of Asian Research, 29 Eylül 2023, <https://www.nbr.org/publication/malaysia/> (10.10.2023).

- “Malaysia rejects new China map claiming the entire South China Sea”, *Aljazeera*, 21 Ağustos 2023, <https://www.aljazeera.com/news/2023/8/31/malaysia-rejects-new-china-map-claiming-entire-south-china-sea> (14.09.2023).
- “Malaysia’s Position on the South China Sea”, *Malaysia Ministry of Foreign Affairs*, 8 Nisan 2023, <https://www.kln.gov.my/web/guest/-/malaysia-s-position-on-the-south-china-sea>, (14.09.2023).
- “Document: Enhanced Defense Cooperation Agreement between the Philippines and the United States”, 29 Nisan 2014, <https://www.officialgazette.gov.ph/downloads/2014/04apr/20140428-EDCA.pdf> (27.09.2023).
- “U.S-Philippines agree to larger American military presence”, *CNBC*, 2 Şubat 2023, <https://www.cnbc.com/2023/02/02/us-philippines-agree-to-larger-american-military-presence.html>, (12.09.2023).
- “China Threatens Consequences Over US Warship's Actions”, *Voice of America*, 24 Mart 2023, <https://www.voanews.com/a/china-threatens-consequences-over-us-warship-s-actions-/7020631.html> (20.09.2023).
- “Pekin, ABD'yi Güney Çin Denizi'nden nasıl attı?”, *Independent Türkçe*, 12 Mart 2023, <https://www.indyturk.com/node/616371/d%C3%BCnya/pekin-abdyi-g%C3%BCney-%C3%A7in-denizinden-nas%C4%B1-att%C4%B1> (22.09.2023).
- “Çin’den Gerilimi Artıracak Adım: Yabancı Gemileri Vurma İzni Verildi.”, *Independent Türkçe*, 23 Ocak 2021, <https://www.indyturk.com/node/304691/d%C3%BCnya/%C3%A7inden-gerilimi-t%C4%B1rmand%C4%B1racak-ad%C4%B1m-yabanc%C4%B1-gemileri-vurma-izni-verildi> (20.09.2023).
- https://www.mofa.gov.tw/en/News_Content.aspx?n=8157691CA2AA32F8&sms=4F8ED5441E33EA7B&s=62497C482F97DF15, 7 Kasım 2015, (22.09.2023). <http://asia.nikkei.com/Politics-Economy/International-Relations/China-s-Xi-Taiwan-s-Mabegin-historic-talks-in-Singapore>, 7 Kasım 2015 (22.09.2023).
- “Tsai Ing-wen Wins 2016 ROC Presidential Elections,” *Taiwan Today*, 17 Ocak 2016, <http://taiwantoday.tw/news.php?unit=179&post=3819> (24.09.2023).
- “Trump’s Phone Call with Taiwan President Risks China’s Wrath,”, *The Guardian*, 3 Aralık 2016, <https://www.theguardian.com/us-news/2016/dec/03/trump-angers-beijing-with-provocative-phone-call-to-taiwan-president> (22.09.2023).
- “Asia’s Top Risk in 2022 Will be U.S.-China Tensions Over Taiwan, Says Political Risk Analyst”, *CNBC*, 5 Ocak 2022, <https://www.cnbc.com/2022/01/05/us-china-relationsover-taiwan-will-be-asias-top-risk-in-2022-analyst.html> (22.09.2023).